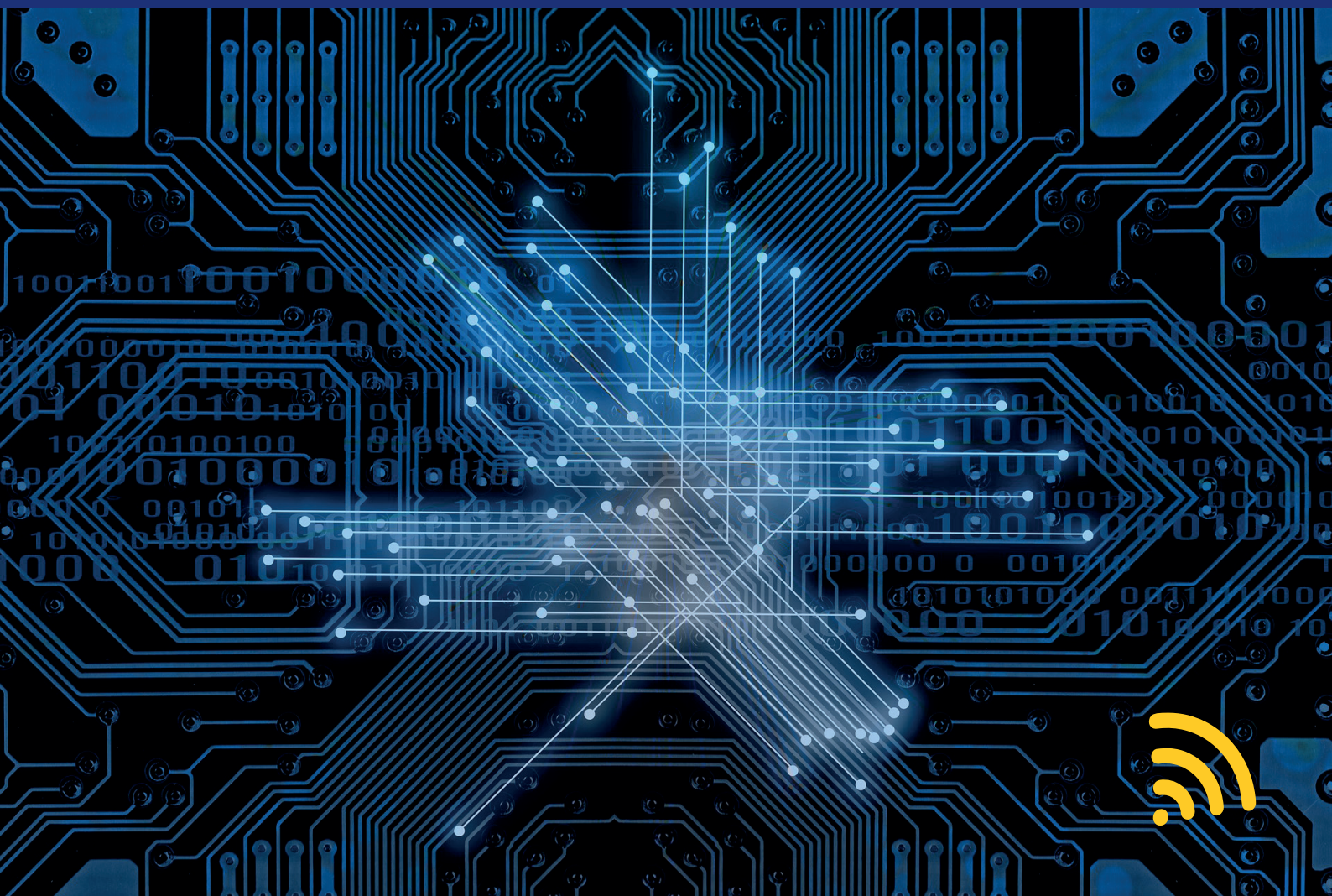


# Regional digital agenda för Västernorrland

2021+



# Innehåll

Vad är en regional digital agenda och vad används den till? .....	3
Digitalisering .....	5
Västernorrlands utmaningar och behov .....	6
Artificiell intelligens och data .....	8
Fokusområden .....	9
Digital kompetens .....	10
Digital trygghet .....	12
Digital ledning .....	13
Digital innovation .....	15
Digital infrastruktur .....	17
Genomförandet av den digitala agendan .....	18

# Vad är en regional digital agenda och vad används den till?

Den regionala digitala agendan (REDA:n) är en strategisk vägledning för gemensamt digitaliseringsarbete i Västernorrland. Det är en strategi för hur vi med hjälp av digitalisering kan möta våra regionala utmaningar.

Strategin identifierar länets fokusområden och de gemensamma prioriteringarna för att genomföra digitaliseringspolitik på regional nivå. Den digitala agendan är en understrategi till Västernorrlands regionala utvecklingsstrategi (RUS) och ska bidra till positiv samhällsnytta och hållbar regional utveckling.

Digitaliseringspolitik är svår att avgränsa och frågorna ingår i många andra politikområden. Digitaliseringen påverkar samhället kraftigt. Dagens samhällsutveckling, tillväxt och konkurrenskraft kopplas till hur vi nyttjar digitaliseringens möjligheter. Digital transformation möjliggör nya typer av potential och skapar förutsättningar för att klara av de utmaningar vi står inför. Agendan kan ses som en vägvisare för vi med hjälp av digitaliseringens möjligheter kan förbättra livskvalitet för invånare, skapa enklare vardag för individer och organisationer och stärka näringslivets framtida konkurrenskraft.

I Västernorrlands regionala utvecklingsstrategi (RUS) som beslutades i februari 2020 finns gemensamma mål och prioriteringar för länets utvecklingsarbete, med tre målområden:

- 2030 har Västernorrland som plats stärkts i ett nationellt och globalt perspektiv.
- 2030 är Västernorrland den plats som människor väljer för att leva och besöka.
- 2030 är Västernorrland platsen där företag och organisationer väljer att växa.

Under varje målområde finns ett antal prioriteringar i syfte att nå mål och visionen för RUS som är:

*Ett Västernorrland – handlingskraft, livskraft och naturkraft. Tillsammans för människors och företags växtkraft, i en hälsosam livsmiljö för framtida generationer.*

I den regionala utvecklingsstrategin finns också principer som ska vara vägledande i arbetet och som är gemensamma oavsett målområde och prioritering. Principerna som tagits fram ska beaktas i alla beslut och initiativ som tas inom ramen för RUS. En av dessa principer är digitalisering och digital transformation.



*Genom digitalisering kan vi påverka alla delar av vårt regionala utvecklingsarbete; saker, system och samhälle, inklusive beteende och tillit. Ibland är digitalisering ett måste för överlevnad och effektivitet, men utgör samtidigt en konkret möjlighet för utveckling.*

*Vår utgångspunkt är att tillvarata digitaliseringens möjligheter inom alla områden och säkerställa digital inkludering och tillgänglighet. Digitalisering och säker digital transformation ska prioriteras när det ger ett mervärde.*

Den regionala digitala agendan för Västernorrland tar sin utgångspunkt i Sverige nationella strategi – för ett hållbart digitaliserat Sverige samt Västernorrlands regionala utvecklingsstrategi (RUS). Sveriges digitaliseringsstrategi har ett övergripande mål om att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. För att nå detta mål finns fem delmål; digital kompetens, digital trygghet, digital ledning, digital innovation och digital infrastruktur.

Framtagandet av regionala strategier, handlingsplaner och program sker gemensamt mellan regionala aktörer som har uppdrag i det regionala tillväxtarbetet. På samma sätt sker genomförandet i nära samverkan mellan aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Den regionala digitala agendan blir därmed, på samma sätt som andra regionala planer och program, ett verktyg för att genomföra det regionala tillväxtarbetet i Västernorrland. Samtliga planer och program vägleder och styr för hur de regionala tillväxtmedlen (anslag 1:1) används och de används även för att ta fram och att genomföra program för EU:s fonder för sammanhållningspolitiken såsom Regionalfond, Socialfond och Interregprogram. Genomförandet möjliggörs också genom andra finansieringsverktyg på nationell- och EU-nivå, samt olika typer av samfinansiering.

Det finns fortfarande många digitaliseringsutmaningar, och i en snabbt föränderlig värld är dessa, som vi vet, inte samma idag som imorgon. Samverkan mellan aktörerna

i Västernorrland och andra regioner är oerhört viktigt för länets utveckling och genom att gemensamt ta tillvara digitaliseringens möjligheter skapar vi förutsättningar för ett attraktivt län och ett Västernorrland.

#### **Vi som tagit fram och genomför strategin är:**

Region Västernorrland; Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Timrå, Ånge och Örnsköldsviks kommuner; Kommunförbundet Västernorrland, Länsstyrelsen Västernorrland, andra berörda myndigheter, Mittuniversitetet, forskningsinstitut, innovationsfrämjande aktörer, näringsliv och civilsamhälle samt andra som arbetar strategiskt för hållbar utveckling och tillväxt i Västernorrlands län.





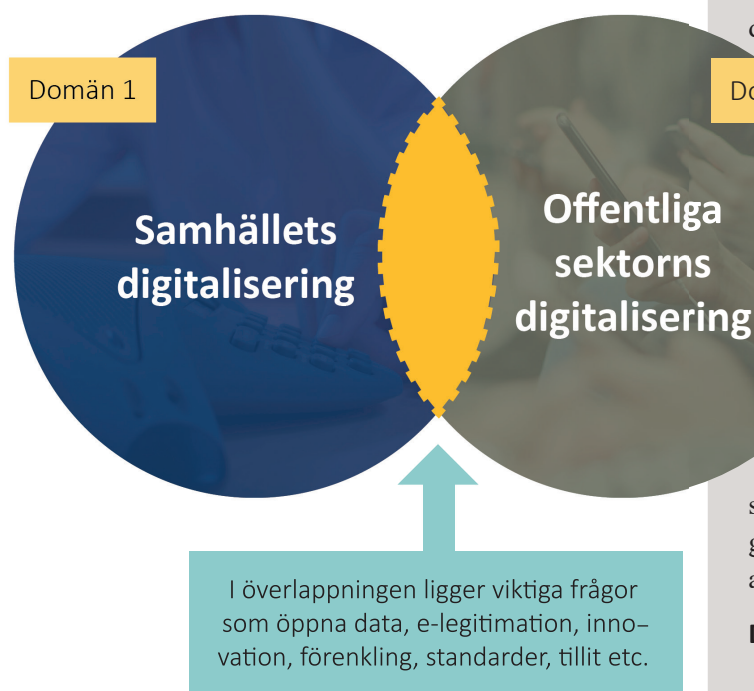
# Digitalisering

Digitalisering som begrepp är svårt att greppa och kan definieras på olika sätt. En vanlig definition är den tekniska utvecklingen och allt som rör teknikvärlden. Men digitaliseringen är mer övergripande, omfattande och långt mycket större än bara tekniken. Digitalisering är en stark förändringsfaktor och handlar om samhällsförändring, en genomgripande förändring som omfattar allt. Det är en omställning i vårt beteende, i våra arbetssätt, vår kultur och i våra liv.

En tydlig definition av digitalisering som sammanfattar begreppet väl är de tre s:en: saker, sätt och samhälle<sup>1</sup>. Det innebär att vi i definitionen bejakar tekniska hjälpmedel, men också värden och logik i samhället och inte minst hur vi organiserar oss för att göra saker på ett bättre sätt.

Med andra ord är digitalisering en horisontell dimension som ingår i många politikområden. Man kan urskilja två viktiga domäner:

1. Samhällets digitalisering
2. Offentlig sektors digitalisering



*Att synliggöra digitaliseringspolitiken genom de två domänerna kan göra den lättare att förstå. Flera av de viktigaste digitaliseringsfrågorna ligger i gränssnittet mellan de två domänerna, exempelvis e-legitimation och innovation.*

## Domän 1 - Samhällets digitalisering

Den handlar om den breda digitaliseringspolitiken och den breda digitala omställning som pågår omkring oss i samhället. Digitaliseringspolitiken inom detta perspektiv är svår att överblicka eftersom den går in i alla samhällets delar och politikområden. I denna domän handlar digitaliseringspolitik om att understödja samhällets digitalisering, exempelvis genom främjandeinsatser, genom att undanröja hinder för den genom förenkling, men också bara genom att förhålla sig till samhällets digitalisering och anpassa allt från politikutveckling, medborgardialog och förvaltning till de snabba förändringarna som pågår i samhället.

## Domän 2 - Offentlig sektors digitalisering

Den handlar om den offentliga sektorns digitalisering, både det digitaliseringsarbete som bedrivs myndighetsspecifikt, men också det arbete som bedrivs mellan myndigheter eller förvaltningsgemensamt för hela offentliga eller statliga sektorn. Här är offentlig sektor inte längre ett objekt inom samhällets digitalisering utan ett aktivt subjekt som gör att digitalisering behöver driva på omställningsarbetet.

**Definition: Ramboll Management Consulting**

<sup>1</sup> Definition enligt Katarina L Gidlund, professor i informatik.

# Västernorrlands utmaningar och behov

Det som sker i vår omvärld påverkar oss – och vi påverkar omvärlden. Det påverkar vilka prioriteringar som på bästa sätt bidrar till att lösa våra utmaningar och på så sätt nå våra utpekade mål. Vi måste förhålla oss till de allt snabbare förändringarna i vår omvärld för att kunna forma en önskad framtid, samtidigt som vi utgår från de utmaningar och behov som är specifika för Västernorrland.

Västernorrland står inför stora demografiska utmaningar. Befolkningen har ökat de senaste åren, främst tack vare utrikes födda, men oavsett den ökningen har vi svårt att säkerställa en fungerande välfärd i länet. Andelen äldre ökar och de som är i arbetsför ålder minskar. Det innebär att färre behöver försörja fler och vi står inför ökade utmaningar både vad gäller ekonomi och kompetensförsörjning.

Det finns redan nu en omfattande kompetensbrist på arbetsmarknaden i flera sektorer. Detta innebär svårigheter för företag och organisationer att rekrytera och utmaningar för enskilda invånare att ta del av såväl samhällsservice som insatser för kompetensutveckling och livslångt lärande. Digitalisering minskar geografins betydelse och ökar den

upplevda närheten. Precis som i andra delar av landet är digital omställning avgörande för att överbrygga geografiska avstånd, erbjuda attraktiva livsmiljöer, minska klyftor och för att öka balansen mellan stad och land.

Distansarbete ska vara möjligt oavsett bostads- och arbetsort. För att kunna utveckla platsoberoende arbetstillfällena och inkludering i det digitala samhället krävs större investeringar i digital infrastruktur i länet. I Västernorrland är den digitala infrastrukturen under utbyggnad, men utbyggnadstakten har varit låg i förhållande till riket. Vi har därför behov av att öka den upplevda närheten oavsett om den är fysisk eller digital. Undersökningar visar att attraktiviteten att bo utanför storstäderna ökar. Att utveckla fler platsoberoende arbetstillfällena kan vara ett nytt sätt att möta Västernorrlands utmaning kring kompetensbrist och den demografiska utmaningen.

För ökad konkurrenskraft och tillväxt i länet är näringslivets digitalisering, oavsett bransch, en avgörande faktor. Region Västernorrland är en småföretagarregion. 2020 hade endast 11 procent av alla företag över tio anställda.



Med en snabb global digitalisering ökar konkurrensen för företag ytterligare och länets små och medelstora företag riskerar att snabbt tappa konkurrenskraft om vi inte tar tillvara digitaliseringens möjligheter.

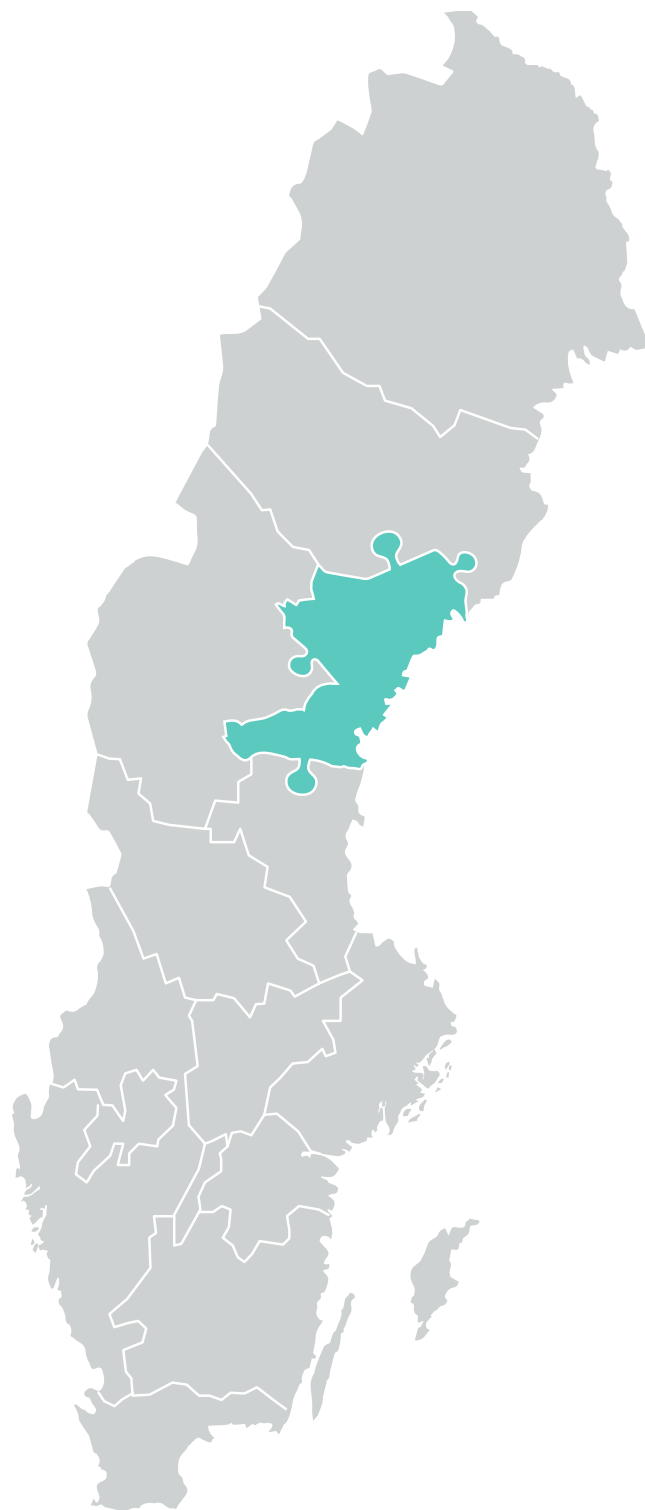
Utmaningarna är också stora i länets offentliga verksamheter. De minskade skatteintäkterna i länet ökar utmaningarna för offentliga aktörer, drifts- och utvecklingskapaciteten minskar. De möjligheter som digitalisering erbjuder, genom bland annat digitala tjänster och tillämpning av artificiell intelligens, kan öka effektiviteten och samtidigt minska administrativa processer i alla typer av verksamheter. Det frigör tid och kan ge stor ekonomisk nytta i planerings- och utförandeprocesser. Detta rör inte minst de utmaningar som finns avseende miljö- och klimatförändringar som påverkar oss alla.

Välfärdens utmaningar ställer stora krav på nytänkande när det gäller utformningen av framtidens tjänster och hur de produceras. Verksamhetens mål och visioner kan uppnås på ett enklare och mer effektivt sätt genom att öppna data publiceras systematiskt. Det kan främja kvalitet och utveckling och bidra till att förenkla tillvaron för olika användargrupper. Här finns en stor nytta för samhället när offentliga aktörer, akademin, civilsamhälle, privatpersoner och företag hittar effektiva samverkansformer.

I Västernorrland har vi en stark nationell position inom digitalisering, med en starkt strukturell förmåga och väl fungerande samverkansmiljöer. Den positionen ska användas för att öka konkurrenskraften för stärkt regional utveckling.

Coronapandemin är en gemensam global utmaning som påverkat Västernorrlands utmaningar och behov. Pandemin har synliggjort den ökade betydelsen att ta tillvara digitaliseringens möjligheter, vilket påskyndat och ökat takten i digital omställning i alla samhällssektorer. Coronapandemin kommer att ställa högre krav på omställning, nya arbetssätt och nya affärsmodeller. Att jobba datadrivet innebär en stor potential för att möta länets utmaningar.

I Västernorrland ska vi med stöd av digitala lösningar öka vår beredskap för nya kriser och utmaningar och proaktivt bidra till utveckling.



# Artificiell intelligens och data

Det finns en stor potential inom artificiell intelligens (AI) för att lösa dagens utmaningar. Flera länder i världen har tidigt insett nyttan med att använda och har prioriterat att arbeta med AI för att lösa samhällsutmaningar och höja den ekonomiska nyttan. Ökad användning av tillförlitlig AI och stora datamängder skapar bättre förutsättningar för satsningar inom samtliga fokusområden.

Att ta tillvara dessa möjligheter ökar effektivisering och produktion. Genom automatisering, resurseffektivisering och inte minst individanpassade möjligheter kan vi skapa nytta för invånarna, näringslivet och hela samhället. Artificiell intelligens, precis som digitalisering generellt, är inte ett mål i sig utan ett medel för att lösa samhällsutmaningar.

I sin digitaliseringsstrategi Shaping Europa's Digital future betonar EU vikten av data och beskriver i denna strategi data som livsnerven i ekonomisk utveckling. Data har stor betydelse och är en central fråga i digital transformation, allt mer data genereras och samlas. Den information som produceras av personer, offentliga organisationer och näringsliv utgör en grund för nya innovativa tjänster och kan, om den tillgängliggörs på rätt sätt, också ge värde till andra aktörer.

En viktig aspekt när vi pratar om data är att all information och personliga uppgifter ska hanteras enligt dataskyddsregler och ta hänsyn till personlig integritet.

*Ökad användning av AI kan ge nytta med motsvarande 140 miljarder kronor per år för offentlig sektor i Sverige.*

Källa: Myndigheten för digital förvaltning DIGG.

Användning av data som en resurs bidrar till ökad tillväxt, förbättrad hälsa, mer konkurrenskraftigt näringsliv och inte minst bättre hantering av miljö- och klimatfrågan. Med andra ord kan bättre användning av öppna data ge stor nytta till hela samhället och inte minst förbättra dess ekonomi.

Öppna data innebär icke personlig information som bilder, texter och annat som genereras och samlas av offentlig sektor och är tillgänglig till alla för att användas och återanvändas. För att kunna använda öppna data behöver vi se över i vilka format dessa data ska samlas in och delas.

Genom att tillgängliggöra de data som samlas in och börja tänka datadrivet finns stor möjlighet att utveckla nya affärsmodeller, skapa nya affärsmöjligheter och genom detta öka effektivitet och produktivitet.





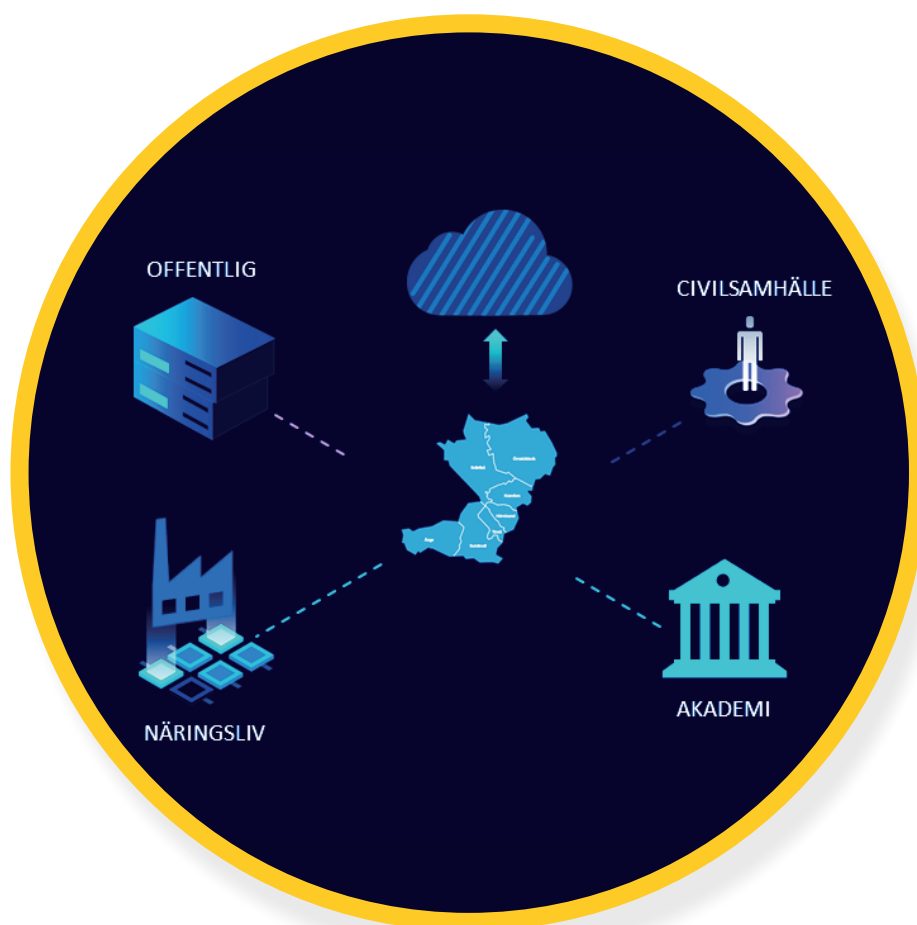
# Fokusområden

Den regionala digitala agendan för Västernorrland utgår från samma fokusområden som Sveriges digitaliseringsstrategi; *digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning och digital infrastruktur*. Dessa fem fokusområden är utgångspunkt för våra regionala prioriteringar och ger förutsättningar för att driva på digitaliseringsarbetet för hållbar utveckling i Västernorrland.

Digital infrastruktur inkluderar hård och mjuk infrastruktur, i agendan innefattas den mjuka infrastrukturen, medan den hårda infrastrukturen hanteras i egen strategi Regional breddbandsstrategi för Västernorrlands län 2021-2025 som tagits fram parallellt med den regionala digitala agendan. Satsningar inom fokusområdena skapar förutsättningar för att digitalisering integreras och bidrar till positiv samhällsutveckling.

I fokusområdena utgår vi från alla perspektiv, offentlig sektor, näringsliv och invånare. Vi sätter användarens behov i fokus oavsett om användaren är en individ, en organisation eller ett företag. Vi utgår från att användaren både kan vara mottagare och medskapare – att medverka till att utveckla de lösningar som passar bäst i ett användarperspektiv.

Målmedvetna och modiga engagerade ledare samt trygga och kompetenta individer med välfungerade infrastruktur leder till en innovativ hållbar utveckling. Detta stärker Västernorrlands plats i världen och gör det till ett attraktivt digitaliserat län.



# Digital kompetens

Digital kompetens handlar om att vara förtrogen med digitala verktyg och tjänster samt att ha förmåga att följa med och delta i den digitala utvecklingen. Digitalisering förändrar hela samhället, allt från vårt arbetssätt, alla jobbsektorer till vår livsstil. För att förbättra förutsättningarna för invånare i Västernorrland att kunna fortsätta bo och bidra positivt i samhället krävs förändring i vårt tänkande och i vår kultur. Med den snabba utvecklingen som sker behöver vi säkerställa att medarbetare genom livslångt lärande, fortsätter vara attraktiva på arbetsmarknaden. Alla människor oavsett bakgrund och ålder ska kunna vara delaktiga i samhället.

*Den nya generationen som är digitalt nativ\*, är Västernorrlands framtid och ska få möjligheten att bidra till den stora förändringen i vårt liv och samhälle.*

\*Den generation som har vuxit upp i en tid då datorer och internet redan var en väsentlig del av samhället.

En traditionell definition av tillräcklig kompetens kommer förändras med allt större och snabbare utveckling i världen. Kunskapen behöver utvecklas kontinuerligt och insatser för kompetenshöjning ska prioriteras i samhällets alla delar och på alla nivåer. Alla invånare i Västernorrland ska erbjudas förutsättningar för att utveckla sina digitala kompetenser och öka sin delaktighet i samhället och på arbetsmarknaden. Det gäller såväl gruppen som idag finns i digitalt utanförskap och riskerar att hamna utanför det nya samhället, samt anställda som i dagsläget har ett arbete, men som riskerar att förlora sin anställning. Alla som bor i Västernorrland behöver kontinuerligt öka sin kunskap för att kunna följa med i den digitala utvecklingen. Folkhögskolor, länets bibliotek verksamheter och andra typer av utbildningsverksamhet är en viktig plattform för att hjälpa de personer som är i någon form av utanförskap, att öka sin delaktighet i samhället.

Vi tar del av information på förändrade sätt. Det är öppet för alla att dela med sig av åsikter vilket ökar risken för falsk information. Ökad insikt om källkritik och kritiskt tänkande är viktigt för att säkerställa demokratin i samhället.

Kompetens inom artificiell intelligens och de möjligheter som AI erbjuder är relativt låg i samhället. Att höja kunskapsnivån, inte minst på ledningsnivå, är avgörande för Västernorrland för att lösa de utmaningar vi står inför och att ta tillvara den ekonomiska nyttan som följer med. Det finns en oro och rädsla i samhället idag att fler kommer att förlora sitt jobb på grund av ökad tillämpning av AI. Men det har konstaterats att användning av AI skapar nya typer av jobb och möjligheter. AI kommer inte att ersätta människor – människors användande av AI ökar kvaliteten och möjligheten att hantera komplexa utmaningar. Förutsättningen för att nå resultat med tillämpad AI är hur vi hanterar och tillgängliggör data.

Livslångt lärande är en avgörande faktor och oerhört viktigt i den digitala tid vi lever i, en ständig kunskapshöjning är en nyckelfaktor för att förbättra våra förutsättningar för att leva, arbeta och för en hållbar samhällsutveckling.

De digitala kompetenserna som behövs för att driva på digitaliseringsarbete i organisationer delas in i tre kategorier<sup>2</sup>:

1. Generell digital kompetens som gör att alla anställda kan använda den nya tekniken i det dagliga arbetet.
2. Kompletterande icketekniska kompetenser (soft skills) i form av ledarskap för digital transformation som även omfattar företag som jobbar i nätverk. Kompetensen innefattar bland annat kommunikation, samarbete mellan människa och maskin, kritiskt tänkande, kreativt tänkande och etik.
3. Teknisk specialkompetens för att utveckla och implementera ny teknik.

Digitaliseringen innebär en strukturomvandling i näringslivet. Hög digital kompetens i företag ger förutsättningar för att stärka konkurrenskraft och tillväxt. Enligt Tillväxtanalys (Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser) behöver näringslivet en kombination av alla tre typer för att främja användning av digitaliseringens möjligheter och stärka framtida konkurrenskraft. Spetskompetens är en viktig resurs men det största behovet hos näringslivet är den generella kompetensen. Tillväxtanalys bedömer att 75 procent av jobben i vissa landsbygdsregioner kommer att försvinna under de närmaste tio åren. Därför är arbetet med att höja och utveckla digital kompetens i hela länet viktigt för att matcha näringslivets behov.

<sup>2</sup> Rapport 2020:02. Framtidens kompetensbehov för digital strukturomvandling.

## PRIORITERINGAR I VÄSTERNORRLAND

- Erbjud alla invånare förutsättningar för att öka sin digitala kompetens, vilket motverkar digitalt utanförskap.
- Främja gemensamma arenor för digital delaktighet och kunskapsuppbyggnad för livslångt lärande.
- Erbjud näringslivet kompetenshöjande insatser för digital omställning.



# Digital trygghet

Digitalisering påverkar alla i samhällets alla delar. Det är ett gemensamt ansvar att förbättra förutsättningarna för att driva transformationen, för att nå ett samhälle som erbjuder bättre service och högre livskvalitet för människor, företag och organisationer. Tillit och förtroende till digitala lösningar är grunden för att alla ska bidra och vara delaktiga i samhället.

Med de möjligheter som digitalisering ger finns även risker, inte minst kring säkerhet. Nya krav behöver hanteras, kring exempelvis datasäkerhet, personlig integritet, intrång och attacker samt brist på kompetens. Offentlig sektor, såväl som den privata, ska säkerställa tillit till nya digitala tjänster och teknik. För alla krävs också systematiskt arbete för att förebygga och hantera eventuella incidenter och angrepp genom att utveckla säkra och robusta nätverk och informationssystem. Tillsammans bidrar detta till en ökad tillit och förtroende för digital omställning. Medborgarna ska kunna lita på att det finns autentisk och säkert hanterad information om dem. När användaren känner sig trygg och litar på digitala tjänster ökar användning och digital delaktighet i samhället. Västernorrland har en stark position vad gäller trygg och robust leverans av IT-lösningar. Det gäller främst inom offentlig sektor, men också inom andra sektorer. Den höga regionala kompetensen att utveckla, driva och förvalta säkra och robusta IT-system är en grund för att etablera ytterligare verksamheter i länet.

*Digital kompetens, trygghet och tillgänglighet är viktiga faktorer för digital delaktighet.*

Med människors nytta i fokus ställs höga krav på information och cybersäkerhet i alla sektorer samt användarvänlighet i system och tjänster. Ökat samarbete och samverkan mellan aktörer är av stor betydelse inte minst för kostnads- och resurseffektivitet. I spåren av covid-19 finns ett stort behov av digital trygghet där alla kan vara säkra på att digitala system kan hantera omställningar till nya förutsättningar, nu behöver vi en större digital närvaro och teknik som är säker och robust.



## PRIORITERINGAR I VÄSTERNORRLAND

- Utveckla systematiskt säkra och robusta nätverk och system.
- Öka delaktighet och tillit hos invånare för digitala system och tjänster.
- Öka samverkan mellan aktörer för kunskap om, beredskap för och förmåga att hantera säkerhetsrisker.



# Digital ledning

Digital ledning handlar om att effektivisera och utveckla verksamheter och att få högre kvalitet genom styrning, mätning och uppföljning. Beslutfattare inom offentlig sektor och näringslivet är nyckelaktörer för att nå målen och för att digitalisering ska beaktas strategiskt i företag och organisationers strategier och planer. Det krävs en modig och medveten styrning och att ledare i högre grad prioriterar digitalisering som en viktig fråga för Västernorrland och som ett centralt verktyg i allt utvecklingsarbete. Oavsett om det handlar om att styra mot ökad digital trygghet eller ökad digital kompetens.

Målmedvetet ledarskap som inser vikten av livslångt lärande och kompetensutveckling är en viktig pusselbit för att lyckas med digitaliseringsarbetet lokalt och regionalt.

Vi lever i den digitala eran med en allt snabbare utveckling. Ett modigt ledarskap på politisk- och tjänstepersonnivå och i näringslivets ledningsfunktioner, är avgörande faktorer för att genomföra omställningsarbetet och klara av de utmaningar vi står inför. Att våga misslyckas och lära av våra misstag är vägen framåt för att lyckas. Men för detta krävs förändringsarbete, förändring i mindset, arbetssätt och arbetskultur. Fortsatt arbete för att effektivisera offentlig verksamhet som sätter företag och invånare i centrum skapar bättre förutsättningar för länets tillväxt.

Företag och invånare ska på enkelt och effektivt sätt kunna ta kontakt med det offentliga och få den information de behöver.

För att stärka Västernorrland som plats nationellt och internationellt samt vara en attraktiv plats för företag som väljer att växa här, är det viktigt att vi ser över den information och de digitala tjänster som offentlig sektor erbjuder till företag och privatpersoner, och på vilket sätt dessa tjänster erbjuds. Vi behöver i högre grad än idag utgå från användarens förutsättningar och behov. Med den gemensamma digitala ingången till Europa The Single Digital Gateway (SDG) blir det enklare för företag och individer att arbeta och etablera nya affärer i hela EU. Detta öppnar stora möjligheter för Västernorrland om vi skapar beredskap för det. De geografiska gränserna ska inte vara hinder för att etablera nya företag eller få anställning. Samverkan och gemensamma satsningar inom offentliga organisationer är avgörande i detta fall.

---

*Våga tänka nytt, testa, utvärdera & ändra.*

---



Digitalisering bidrar till en cirkulär ekonomi och ett fossilfritt Västernorrland. Digitalisering gör det möjligt att effektivisera resurser i alla sektorer och därmed minska påverkan på miljö- och klimat.

Digital mognad innebär förmågan att identifiera nya lösningar och att leda och driva utveckling med stöd av digitalisering. Hur långt företag har kommit in i sin digitala omställning avgör deras mognadsgrad. Det finns en

tydlig koppling mellan ett företags digitala mognad och deras lönsamhet, företag med högre mognad har högre lönsamhet. Länets företag står inför stora utmaningar när det gäller digitalisering. Arbetet med att höja företagens digitala mognad skapar bättre förutsättningar för att leverera affärsnytta och stärker konkurrenskraften och tillväxten i Västernorrland.

## PRIORITERINGAR I VÄSTERNORRLAND

- Synliggöra digitaliseringens möjligheter för företag och organisationer i strategier och planer.
- Främja digital mognad hos länets företag och offentliga organisationer.
- Förenkla för företag och invånare genom ökad samverkan inom offentlig sektor.
- Öka kompetens och kunskap i privata styrelser och offentliga ledningar för att kunna styra mot en digital omställning.

# Digital innovation

Innovation är en viktig förutsättning för att klara samhällets utmaningar. Offentlig sektor och det privata näringslivet behöver fortsätta arbeta tillsammans för ett starkt innovationsklimat och hitta nya kreativa sätt att lösa dagens utmaningar. Det gör att länets företag behåller och stärker sin konkurrenskraft på marknaden. Reglabs sammanvägda innovationsindex visar att Sverige var EU:s innovationsledare år 2019. Innovationsförmågan i Mellersta Norrland har dock sjunkit över tid och ligger nu bland de lägre nivåerna i Sverige. Innovationsgraden varierar inom geografien och påverkas tydligt av den lokala näringslivsstrukturen. För att höja innovationsförmågan i finns ett behov av ett systematiskt arbete i alla perspektiv. Innovation börjar med människors förmåga att hitta nya idéer och lösningar för de utmaningar som uppstår, att tänka nytt och kanske tänka utanför normerna. Att stärka den förmågan hos individer är en viktig förutsättning. Det börjar i ett tidigt skede, redan i skolan hos barn och ungdomar.

I Västernorrland har vi en tradition av att arbeta med verksamhets- och tjänsteutveckling för kunden och medborgaren – men vi kan utveckla vårt arbetssätt och istället

inkludera användaren i utvecklingsarbetet. Att utgå från användarens behov och jobba kunddrivet är avgörande för att stärka de konkurrenskraftiga förutsättningarna i företag och organisationer. Istället för att hamna i situationer där vi till verksamheter köper in fler tekniska lösningar, nya system och investerar i teknik, ska vi sätta användaren och kunden i fokus och tillsammans med dessa utveckla våra arbetssätt, med stöd av utmaningsdriven innovation. Mycket av innovationsutvecklingen sker i brytpunkten mellan två domäner: samhällets digitalisering och offentlig sektors digitalisering. Flera av de viktigaste digitaliseringsfrågorna, såsom öppna data och innovation, ligger i gränssnittet mellan de två domänerna.

## Kunskaps- och förnyelsekapaciteten i Västernorrland

Västernorrland beror av en lång rad faktorer såsom arbetskraftens kompetensnivå, tillgång på utbildnings- och FoU-institutioner, marknadskontakter, kapitaltillgång och hur de stödjande strukturerna utformas – men kanske framförallt av befintliga branschstrukturer, affärs- och entreprenörskultur och näringslivsklimat<sup>3</sup>.



<sup>3</sup> Redovisning av framtida prioriteringar, regionalt tillväxtarbete och sammanhållningspolitik – förstärkt analysbilaga version 2019-11-14.

Data är en kraftpotential för att driva utveckling och tillväxt i samhället. Datadriven och digitalt driven innovation skapar nya möjligheter för företag och organisationer. De stora datamängder som genereras i alla sektorer varje dag kan ha stor betydelse för andra aktörer och kan användas för nya innovativa tjänster och individualiserade lösningar.

I Västernorrland ser vi ett stort värde i all så stor andel data som möjligt publiceras öppet, tillsammans med beskrivande metadata så att företag och offentlig sektor själva kan avgöra vad som är relevant. Att individer, företag och det offentliga har tillgång till data när det bedöms värdefullt och återanvänder den förbättrar förutsättningarna för innovation och förnyelse, ökar effektivitet och produktivitet och stärker framtida konkurrenskraft. Det är viktigt att tillgängliggöra data på ett strukturerat och standardiserat sätt för att skapa interoperabilitet och att skapa möjligheter till bred innovation. Det är också av yttersta vikt att prioritera arbetet med att erbjuda öppna data för innovatörer och idégivare som kan testa och utveckla innovativa lösningar för att möta samhällsutmaningarna.

Stärkta miljöer och testbäddar för forskning och innovation inom digitalisering, datadriven innovation och

AI i Västernorrland är en annan viktig förutsättning för att ytterligare höja innovationsförmågan i länet. Här har universitet, högskolor och forskningsinstitut en viktig roll. Utvecklade tjänstedesign och testbäddar kan bidra till ny och utökad samverkan inom offentlig sektor, men också mellan offentlig och privat sektor – med användaren i fokus och där användaren också kan erbjudas vara en del av de innovativa processerna. Tillgång till öppna data och en innovationsplattform är viktiga faktorer också för en väl fungerande GovTech-plats där näringsliv, det offentliga och invånare gemensamt utvecklar morgondagens lösningar och ökar vår innovationsmognad.

Utveckling av nya produkter, tjänster och affärsmodeller beror inte bara på nya tekniska system eller lösningar. Vi kan även lösa komplicerade utmaningar genom nya förhållnings- och arbetssätt. Detta beskrivs även i Västernorrlands regionala innovationsstrategi för Smart specialisering. Flera av våra regionala styrkeområden kan utvecklas genom digitala lösningar, nya affärsmodeller och stärkt innovationshöjd. Utveckling av nya produkter och tjänster, tillsammans med hög grad av digitalisering och automatisering, bidrar till stärkt internationell konkurrenskraft.

## PRIORITERINGAR I VÄSTERNORRLAND

- Öka utmaningsdriven innovation med användaren i fokus.
- Använda data som strategisk resurs för att öka innovation i alla sektorer.
- Våga testa och misslyckas och lära av våra misslyckanden.





# Digital infrastruktur

Digital infrastruktur är en viktig grundförutsättning för att lyckas med det regionala digitaliseringsarbetet. Det är en hörnsten för att ställa om till ett inkluderande digitalt samhälle med en bra digital tillgänglighet. Digital infrastruktur omfattar både hård infrastruktur som transporterar data, såsom bredband och mobila tjänster, och en mjuk infrastruktur som gör att data kan utbytas. Det fortsatta arbetet med att utveckla den hårda infrastrukturen beskrivs i Västernorrlands nya Regionala bredbandsstrategi för Västernorrlands län 2021-2025, som antas i början av 2021.

Med användaren i fokus finns behov att förstärka samarbete inom offentlig sektor för att skapa gemensamma standarder och begreppsmodeller. De stora datamängder som genereras bidrar till ett ökat antal tekniska system, vilket gör att det svårt att ta del av information och att utbyta den på enkelt sätt. Det finns stora fördelar av ett nationellt samarbete för att lösa den utmaningen.

Inom ramen av ”The Single Digital Gateway”, en ingång till Europa, arbetar DIGG, Myndigheten för digital förvaltning med att etablera en gemensam nationell plattform för informationsutbyte som ska fungera för alla myndigheter, regioner och kommuner. Utveckling av myndighetsgemensamma lösningar och infrastruktur innebär en stor vinst för regionen och kommunerna. Därför finns det ett stort värde att så stor andel data som möjligt publiceras öppet. I det arbetet ska Västernorrland också vara med. Uppgifter ska bara behöva lämnas en gång. En effektiv offentlig sektor med hög kvalitet utbyter information sinsemellan och samarbetar för att hitta gemensamma utgångspunkter med fokus på användarens behov. När gemensamma samhällsliga tjänster digitaliseras och en digital identitet skapas ökar mervärdet för medborgaren.

## PRIORITERINGAR I VÄSTERNORRLAND

- Ökat samarbete inom offentlig sektor för gemensamma system och ett bättre flöde av data.
- Fortsatt strategisk och operativ samverkan för att uppnå de nationella bredbandsmålen på regional nivå.



# Att genomföra Västernorrlands regionala digitala agenda

Västernorrland har en stark position, stark strukturell förmåga och väl fungerande samverkansmiljöer som ger konkurrenskraft när det kommer till digitalisering, både i ett nationellt och internationellt perspektiv. Vi har ett innovativt näringsliv, forskning och utbildning samt en myndighetskoncentration som bidrar till hållbar digital samhällsutveckling, för företagande och välfärd.

Att arbeta med digitalisering kan kännas abstrakt, men kan göras mer konkret med metod- och modellutveckling, samordnade användardrivna utvecklingsprocesser och erfarenhetsutbyte av möjligheter, lösningar och effekter. Tillsammans har vi handlingskraft!

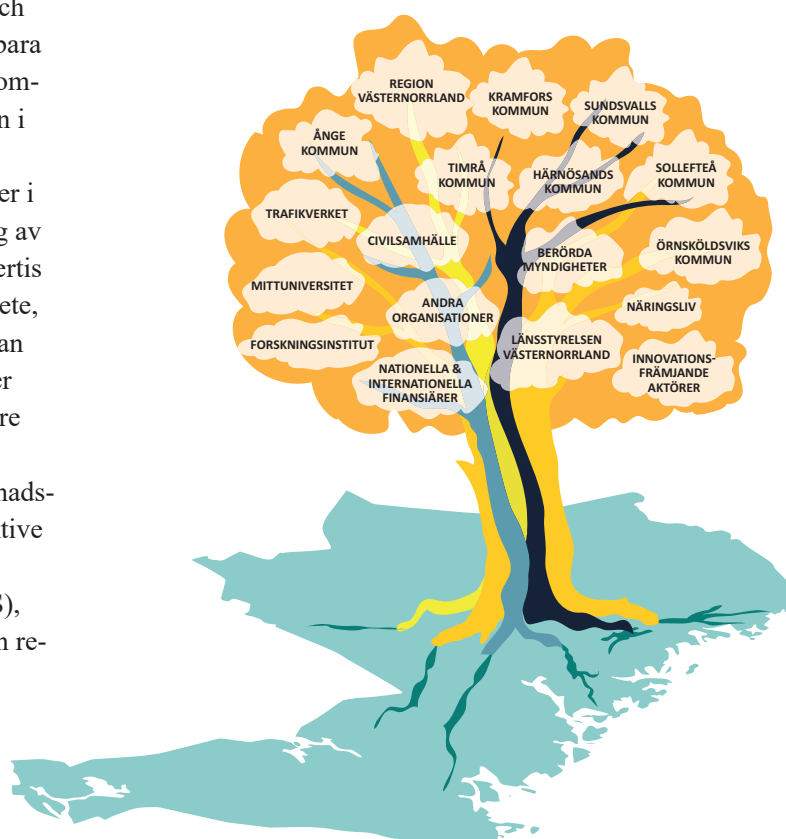
Genom att identifiera de möjligheter som digitalisering erbjuder i förhållande till Västernorrlands behov fungerar REDA:n som en vägledning för diskussion om fortsatta gemensamma insatser och aktiviteter, som dels kan genomföras i ordinarie arbete hos respektive aktör, men även genom samverkan och samfinansiering av processer och utvecklingsprojekt. Den digitala agendan har ambition att synliggöra behov samt riktningen för att möta de regionala utmaningarna. För att bibehålla och stärka Västernorrlands konkurrenskraft innefattar det utvecklade samverkan och arbete i såväl det privata näringslivet som för offentliga organisationer. Genom att föregå med goda exempel och förenkla för företag och privatpersoner att verka, inte bara inom Västernorrland utan också över länsgränserna, kommer regionen att ha möjlighet att få en ledande position i de nationella digitaliseringsinsatserna.

REDA:n har tagits fram gemensamt av en rad aktörer i länet som arbetar för regional utveckling, i samordning av Region Västernorrland. Samtliga aktörer, med sin expertis och förmåga att driva samverkans- och utvecklingsarbete, behöver fortsätta med och utveckla det arbete som redan idag görs, för att säkra investeringar, insatser, processer samt lärande och erfarenhetsutbyte. Att vi i länet i högre grad samverkar, både inom och utanför regionen, i det digitala omställningsarbetet kommer också att ge kostnads- och resurseffektivitet och ett mervärde även för respektive aktörs egen verksamhetsutveckling.

I linje med den regionala utvecklingsstrategin (RUS), som i sin helhet utgår från Agenda 2030, ska också den regionala digitala agendan utgå från en utmaningsdriven samverkan, där berörda aktörer gemensamt

tar ansvar för, belyser och beslutar hur vi kan göra förflyttningen inom respektive fokusområde, i förhållande till det övergripande regionala tillväxtarbetet. Digital omställning är ett horisontellt perspektiv och verktyg för att nå hållbar regional utveckling. Slutlig gemensam prioritering av gemensamma regionala insatser, utifrån REDA:n, kan lyftas för ställningstagande i regionala och stora samverkansrådet. Region Västernorrland samordnar arbetet för och i samverkansråden, tillsammans med en beredningsgrupp där även länets kommuner, länsstyrelsen, kommunförbundet och Mittuniversitetet ingår. Därutöver finns en rad samverkansytor i form av innovations- och forskningsmiljöer, mellanorganisatoriska samverkansplattformar och kollegiala nätverk.

Den digitala omställningen sker i hela samhället, hela tiden och utvecklingen sker i väldigt högt tempo. Det är svårt, näst intill omöjligt att förutse vad som kommer att hända i den digitala världen om fem år eller hur den ser ut om tio år. Förutsättningarna förändras ständigt. Region Västernorrland ansvarar för att REDA:n följs upp, ses över och utvecklas kontinuerligt grundat på omvärldsbevakning och analys. Översynen ska vara behovsstyrd.





# Regional digital agenda för Västernorrland

